A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
v é g z é s e

Az ügy száma: Kfv.VI.37.370/2025/8.

A tanács tagjai: Dr. Vitál-Eigner Beáta a tanács elnöke
Dr. Hajas Barnabás előadó bíró
Dr. Kurucz Krisztina bíró
Dr. Bernáthné Dr. Kádár Judit bíró
Dr. Rák-Fekete Edina bíró

A felperes: Név1
(cím1)
A felperes képviselője: Dr. Nagy Edina Beatrix egyéni ügyvéd
(cím2)

Az alperes: Pest Vármegyei Kormányhivatal
(cím3)
Az alperes képviselője: Dr. Czigány Eszter kamarai jogtanácsos

A felperesi érdekelt: Név2
(cím4
A felperesi érdekelt képviselője: Dr. Nagy Edina Beatrix egyéni ügyvéd
(cím2)

A per tárgya: építésrendészeti ügyben indult közigazgatási jogvita

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: felperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat: a Budapest Környéki Törvényszék 2025. március 24. napján kelt 2.K.700.368/2024/36. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Budapest Környéki Törvényszék 2.K.700.368/2024/36. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, az elsőfokú bíróságot új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítja.

A felperes és a felperesi érdekelt felülvizsgálati eljárásban felmerült perköltségének összegét összesen 360.000 (azaz háromszázhatvanezer) forintban, az alperes felülvizsgálati eljárásban felmerült perköltségének összegét 35.000 (azaz harmincötezer) forintban állapítja meg.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálati kérelem alapjául szolgáló tényállás

[1] Az alperes a PE/ETDR-EP/11802-1/2022. számú, 2022. május 30. napján kelt végzésével kötelezte a felperest, mint tulajdonost, hogy 180 napon belül a cím5 szám, szám1 hrsz. alatti ingatlanon meglévő üdülőépület engedély nélküli bővítése kapcsán állítsa helyre az eredeti állapotot, vagy nyújtson be fennmaradási engedély iránti kérelmet az ÉTDR-en keresztül. 2022. november 29. napján a felperes meghatalmazott képviselője „kötelezés nyomán eszközölt szabályossági megfeleltetés v.mint alátámasztás” nyilatkozatot terjesztett elő. A teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt meghatalmazás a meghatalmazottat az ÉTDR digitális felületén való kiemelt kérelmezői státuszban történő eljárásra is feljogosította. Az alperes a PE/ETDR-EP/11802-4/2022. számú, 2022. december 14. napján kelt iratában arról tájékoztatta a felperest, hogy ezt a nyilatkozatot nem fogadja el, továbbá, hogy a 180 napos határidő 2023. január 9. napján jár le. Az alperes a PE/ETDR-EP/4229-3/2023. számú, 2023. március 21. napján kelt jegyzőkönyvben rögzítette, hogy az épület határidőre nem lett szabályossá téve, és fennmaradási engedély iránti kérelmet sem nyújtottak be. Az alperes ezt követően a PE/ETDR-EP/4229-4/2023. számú határozatával (a továbbiakban: Határozat) a szabályos állapot visszaállítása érdekében bontást rendelt el.

[2] Miután az alperes 2023. november 16. napján tartott helyszíni szemlét tartott és megállapította, hogy a PE/ETDR-EP/4229-4/2023. számú kötelezésnek nem tettek eleget, a PE/ETDR-EP/4229-7/2023. számú végzésével (a továbbiakban: végzés) elrendelte az ingatlanon meglévő egységes üdülőépület eredeti állapotának visszaállításához szükséges bontási és építési munkálatainak végrehajtását. Az alperes végzését a felperes meghatalmazottjával elektronikus úton, az alperesi érdekelttel pedig postai úton közölte.

A kereset és az alperes védekezése

[3] A felperes az alperes végzésével szemben előterjesztett keresetében annak megsemmisítését kérte.

[4] Állította, hogy a megelőző eljárásban az ügy érdemére kiható eljárásjogi jogsérelem érte, az eredeti állapot visszaállítására kötelező, a korábban jogorvoslattal nem támadott Határozat anyagi jogi sérelmet okoz számára. Álláspontja szerint a Határozatban szereplő kötelezés nem alapos, azaz jogszerűtlen, ezáltal a végzés nem végrehajtható. Sérelmezte, hogy sem a határozat, sem a végzés nem tartalmaz időbélyegzőt, ezért vitatta azok eredetiségét, hitelességét, és állította, hogy azok nem tartalmazzák a kiadmányozó elektronikus aláírását, ezért a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: a Pp.) 323. § (1) bekezdésébe és a 324. § (4) bekezdését sértik. Kifejtette továbbá, hogy a határozat sérti az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 4. §-át, 62. § (1) bekezdését, 76. § (1) bekezdését, valamint 48/A. § (5) bekezdését, továbbá a Pp. 323. § (1) bekezdését és a 324. § (4) bekezdését. Előkészítő iratában állította, hogy meghatalmazottja meghatalmazása nem terjedt ki a hivatalból indult építésrendészeti eljárásbeli képviseletre, továbbá, hogy a meghatalmazottja nem az elektronikus kapcsolattartást választotta, így sem a határozatot, sem a végzést nem közölték vele szabályszerűen. A 2025. év január 13. napján tartott tárgyaláson hivatkozott a Kúria Kfv.37.439/2022/5. számú, fogyatékossági támogatás ügyben hozott határozatára, amely szerint a kézbesítés hibáját a bíróságnak hivatalból kell vizsgálnia. Ennek elmaradása olyan eljárási szabályszegés, amely kérelem hiányában is megsemmisítést kell, hogy maga után vonjon.

[5] Alperes védiratában - döntése megalapozottságára és helyes indokaira hivatkozva - a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú ítélet

[6] Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította.

[7] A jogerős ítélet szerint a perben a Határozatot az elsőfokú bíróság azért nem vizsgálhatta, mert a felperes azzal szemben határidőben keresetet nem terjesztett elő. Az elsőfokú bíróság kizárólag a Határozat végrehajtását elrendelő végzést vizsgálhatta. A kötelezés pontatlanságával kapcsolatban azért nem foglalhatott állást, mert azt a Határozat tartalmazta. A felperes végzés közlésével kapcsolatos kifogásait azért nem vizsgálta, mert azt a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 43. §-ába ütköző keresetváltoztatásként értékelte.

[8] Az elsőfokú bíróság elfogadta az alperes azon álláspontját, hogy csak az ÉTDR-ben – amely egy zárt elektronikus rendszer – tud kiadmányozni, amely az okiratokon időbélyegzővel ellátott elektronikus aláírást helyez el, ezért a felperes keltezéssel és kiadmányozással kapcsolatos állításait alaptalannak találta.

[9] A kézbesítés hibájával kapcsolatos tiltott keresetváltoztatásra tekintettel nem vette figyelembe a Kúria felperes által hivatkozott Kfv.37.439/2022/5. számú határozatát.

A felülvizsgálati kérelem és az ellenkérelem

[10] A felperes felülvizsgálati kérelmében elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítását, másodlagosan a jogerős ítélet megváltoztatását és az alperes végzésének megváltoztatását kérte.

[11] Álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdését, XXIV. cikkét, a 25. cikk (2) bekezdését, a Kp. 78. § (2) bekezdését, 85. § (3) bekezdés a) pontját, valamint a Pp. 346. § (4)-(5) bekezdéseit, továbbá a jogerős ítélet jogkérdésben eltért a Kúria Kfv.37.439/2022/5. számú és Mpk.10.526/2017/6. számú határozataitól.

[12] Állította, hogy az alperes végzését nem megfelelően kiadmányozták, valamint, hogy a meghatalmazott meghatalmazása a perbeli ügyben való képviseletre nem terjedt ki, továbbá a meghatalmazott nem járult hozzá előzetesen az elektronikus kapcsolattartáshoz. E körben hiányosnak tartotta a jogerős ítélet indokolását. Arra is hivatkozott, hogy amikor a döntés kikerül az ÉTDR-ből az Eüsztv. 1. § 21. pontban deklarált érvényességi lánc sérül. Sérelmezte, hogy az ítélet nem tartalmazza a Pp. 346. § (5) bekezdésében rögzített, az ítélet alapjául szolgáló jogszabályokat és azok értelmezését, az elsőfokú bíróság a jogerős ítélet [20], [21], [24], [27], [28] pontjaiban annyit állapított meg, hogy elfogadta az alperes állításait, ennek jogszabályi alapját nem adta. Hivatkozott továbbá arra is, hogy a végzés kézbesítése nem volt megfelelő, és ezt álláspontja szerint az elsőfokú bíróságnak a Kúria Mpk.10.526/2017/6. számú határozata alapján hivatalból kellett volna figyelembe vennie. Megismételte a keltezés hiányával és a kiadmányozással kapcsolatos korábbi előadásait, és vitatta a végzés eredetiségét, hitelességét, bizonyító erejét. Sérelmezte továbbá, hogy ÉTDR-rel kapcsolatos hivatkozása tiltott keresetváltoztatásnak minősült.

[13] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

[14] Kifejtette, hogy az építésügyi és építésfelügyeleti hatósági eljárásokról és ellenőrzésekről, valamint az építésügyi hatósági szolgáltatásról szóló 312/2012 (XI. 8.) Korm. rendeletre (a továbbiakban: Elj.r.) maga is tartamaz elektronikus ügyintézéssel kapcsolatos rendelkezéseket, és a 15. § (5) bekezdése szerint „az ÉTDR útján történő elektronikus kapcsolattartásra az E-ügyintézési tv. és végrehajtási rendelete elektronikus kapcsolattartásra vonatkozó rendelkezései irányadók azzal, hogy az ÉTDR-ben feltöltésre kerülő valamennyi dokumentum elektronikus aláírással vagy bélyegzővel automatikus hitelesítésre kerül, kivéve a hatósági felhasználók által készített, de kiadmányozásra nem került dokumentumokat. A záradékolás során az ÉTDR az E-ügyintézési tv. és végrehajtási rendelete szerinti tartalommal és módon elektronikus aláírást vagy bélyegzőt és időbélyegzőt alkalmaz.” Mivel a perbeli dokumentumokat az ÉTDR felületen keresztül fogadta be, tárolta és kiadmányozta, ezért annak szabályos kiadmányozásához az idézett jogszabályi rendelkezés alapján nem fűződhet kétség.

A Kúria döntése és jogi indokai

[15] A felperes felülvizsgálati kérelme részben alapos.

[16] A Kúria a Kp. 115. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó 108. § (1) bekezdése szerint a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a felülvizsgálati kérelem és a felülvizsgálati ellenkérelem keretei között bírálta felül.

[17] A Kp. 120. § (5) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének nincs helye, a Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a jogerős határozat meghozatalakor rendelkezésre álló iratok és bizonyítékok alapján dönt.

[18] A Kúria a felperes felülvizsgálati kérelmét a Kp. 118. § (1) bekezdése a) pont ad) alpontja, és b) pontja alapján fogadta be, mert a felperes felülvizsgálati kérelemében alapvető eljárási jogának sérelmét, továbbá jogerős ítélet Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérését valószínűsítette.

[19] Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a közigazgatási per tárgya az alperes végzése, ezért a felperes Határozattal kapcsolatos előadásait és kifogásait nem vizsgálhatta.

[20] Keresetlevélben a felperes a végzéssel kapcsolatban kizárólag formai, a keltezésre és kiadmányozásra vonatkozó hivatkozásokat tett. A kézbesítéssel kapcsolatos kifogásokat, úgy mint a meghatalmazott meghatalmazása nem vonatkozott a hivatalból indult építésrendészeti eljárásban való képviseletre, továbbá, hogy a meghatalmazott nem elektronikus kapcsolattartást választott, a felperes keresetlevelében nem vitatta, ezeket az elsőfokú bíróság a Kp. 43. §-a szerinti tiltott keresetváltoztatásnak minősítette, ugyanakkor a jogerős ítélet [25] bekezdése szerint „[a] bíróság figyelemmel volt az alperes végzését érintő kifogás kapcsán arra is, hogy [a] meghatalmazott – külön a meghatalmazásban, – az ÉTDR-ben való együttműködésre is jogosítottá vált a felperes által”. Az elsőfokú bíróság tehát annak ellenére értékelte a meghatalmazás terjedelmét, hogy a jogerős ítélet [19] és [20] bekezdése szerint a kézbesítéssel kapcsolatos kifogásokat nem vizsgálta. A jogerős ítélet ezért olyan ellentmondásokat tartalmazott, amelyeket felülvizsgálati eljárásban feloldani nem lehet.

[21] Amint a közigazgatási per nem a hatósági eljárás folytatása, úgy a felülvizsgálati eljárás rendeltetése és célja sem a hatósági eljárás megismétlése, sem a kereset ismételt elbírálása. A Kúria azt vizsgálja, hogy a jogerős ítélet megfelel-e a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályoknak. Érdemi döntést abban az esetben hozhat, ha a jogerős ítélet kétséget kizáróan tartalmazza a bíróság által megállapított tényállást, az annak alapjául szolgáló bizonyítékok értékelését és abból a bíróság – jogszabályi rendelkezésekkel és az általa megállapított tényekkel alátámasztott, okszerű jogi érveléssel bemutatott – jogi álláspontját (Kfv.I.35.507/2012/4.).

[22] Az ítélet szerkezetét a Kp. 84. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 346. §-a határozza meg. A Pp. 346. § (4) és (5) bekezdés értelmében a határozat indokolása a bíróság által megállapított tényeket, a feleknek a per tárgyára vonatkozó kérelmét, illetve nyilatkozatát és azok alapjának rövid ismertetését, az érdemi rendelkezés tartalmára történő utalást, továbbá a jogi indokolást tartalmazza. Az (5) bekezdés szerint a jogi indokolás tartalmazza az ítélet alapjául szolgáló jogszabályokat és szükség esetén azok értelmezését. A megállapított tényekre vonatkozó bizonyítékokat azokkal a körülményekkel együtt, amelyeket a bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett, a tények

megállapításának egyéb körülményeit, továbbá azokat az okokat, amelyek miatt a bíróság valamely tényállítást nem talált bizonyítottnak, vagy amelyek miatt a felajánlott bizonyítást mellőzte. A jogi indokolás tartalmazza azokat az okokat is, amelyek miatt a bíróság jogkérdésben eltért a Kúriának a Bírósági Határozatok Gyűjteményében közzétett határozatától, vagy az arra irányuló indítványt elutasította.

[23] A jogerős ítélet tartalmazza ugyan, hogy a végzés keltezése, aláírása és kiadmányozása megfelelő volt, azonban – amint arra a felülvizsgálati kérelmében a felperes is rámutatott – az elsőfokú bíróság adós maradt annak bemutatásával, hogy e körben pontosan mely tényeket állapította meg és milyen jogszabályi rendelkezések alkalmazásával jutott ítéleti következtetésére. Nem tűnik ki sem a per irataiból, sem a jogerős ítéletből, hogy az elsőfokú bíróság megvizsgálta-e a végzést formai szempontokból, így különösen azt, hogy az alperes előadásán kívül mi támasztja alá a kiadmányozás szabályszerűségét, található-e azon elektronikus aláírás stb. A jogerős ítéletben a [24] bekezdésben az Ákr.-re és az az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvényre (a továbbiakban: Eüsztv.) általános hivatkozást tett az elsőfokú bíróság. Emellett a [20], [24], [27] és [28] bekezdésben a bíróság elfogadta az alperes előadását, azonban ezeket a sommás megállapításokat sem ténybeli, sem jogszabályi hivatkozásokkal nem támasztotta alá.

[24] Az ítélet indokolásnak rendelkeznie kell a szükséges meggyőző erővel, vagyis alkalmasnak kell lennie arra, hogy ne csak a feleknek és eljárás más résztvevőinek, hanem a jogorvoslati fórumoknak, de akár a külső szemlélőknek a döntés megalapozottságával kapcsolatos kételyét eloszlassa. A jogerős ítélet nemhogy a szükséges meggyőző erővel nem rendelkezik, de az sem derül ki, hogy miként alakult ki a bíróság belső meggyőződése és az elsőfokú bíróság miként jutott ítéleti következtetésére.

[25] A Kp. 78. § (2) bekezdése szerint a bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességében, a megelőző eljárásban megállapított tényállással összevetve értékeli. A bíróságnak figyelembe kell vennie az összefüggéseket, ellentmondásokat és ennek eredményeként kell kialakítania a ténymegállapítás formájában rögzített meggyőződését a határozat indokolásában.

[26] A Kúria hangsúlyozza, az ítélkezési joggyakorlata egységes abban a kérdésben, hogy a tényállás megállapítására, a bizonyítékok mérlegelésére vonatkozó jogszabályok megsértésére alapított felülvizsgálati kérelem esetén a jogerős ítélet hatályon kívül helyezésének csak akkor van helye, ha a tényállás iratellenes, illetőleg a bíróság a bizonyítékokat, azok egybevetése során nem a maguk összességében értékelte, a megállapított tényállás nyilvánvalóan hiányos, okszerűtlen, vagy lényeges logikai ellentmondást tartalmaz.

[27] A Pp. 279. § (1) bekezdésében rögzített bizonyítékok szabad mérlegelésének elvéből a tényállás szabad megállapításának elve (Pp. 263. §) következik. A bizonyítékok szabad mérlegelése során a bíróság azt értékeli, hogy a felek tényállításaikat a rendelkezésre bocsátott bizonyítékok alátámasztották-e. A bíróság által meghatározott tényállás akkor felel meg az eljárásjogi jogszabályoknak, ha az összhangban áll a periratokkal, okszerű és helyes következtetéseken nyugszik. Ennek során a bíróság feladata a bizonyítási eszközök hitelességének, a bizonyítékok erejének megállapítása, a bizonyítékok egyenként, összeségében értékelése, az összefüggések, ellentmondások feltárása, melyről az ítélet jogi indokolásában számot kell adni.

[28] Sem a jogerős ítéletből, sem pedig a négy tárgyalás jegyzőkönyvéből nem állapítható meg, hogy az elsőfokú bíróság szerint melyek lettek volna a bizonyítandó tények, amely nélkül a nem is került olyan helyzetbe, hogy a benyújtott bizonyítékok, továbbá a szükségeshez képest lefolytatott bizonyítási eljárás lefolytatása során beszerzett bizonyítékoknak a végzéssel való egybevetése alapján a bizonyítékokat a maguk

összességében értékelve, s meggyőződése szerint elbírálva állapítsa meg az ügyben irányadó tényállást. Az elsőfokú bíróság nem tett eleget a Kp. 78. § (1) bekezdés alapján alkalmazandó Pp. 279. §-ában foglalt tényállástisztázási kötelezettségének, ítélete ténybeli és jogi megalapozatlansága emellett a Kp. 84. § (2) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 346. §-át is sérti. Ezek olyan súlyos eljárási hibák, amelyek a felülvizsgálati eljárásban nemhogy nem orvosolhatóak vagy pótolhatók, hanem az érdemi felülvizsgálatot kizárják.

[29] Mindezek folytán a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet a tényállás megalapozatlansága, továbbá a jogerős ítélet tartalmával szemben a Kp. 84. §-án keresztül alkalmazandó Pp. 346. §-ában meghatározott kötelező tartalmi elemeinek a hiánya miatt nem alkalmas érdemi felülvizsgálatra, ezért azt a Kp. 121. § (1) bekezdés a) pontja alapján hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

[30] A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróságnak először a per kereteit kell tisztáznia, és el kell döntenie, hogy a felperes végzés kézbesítésével kapcsolatos kifogása tiltott keresetváltoztatásnak minősül-e. Ezt követően kell a bizonyítási teherről, a bizonyítandó tényekről és az eljárásban befogadható bizonyítékok köréről részletes, az ügy sajátosságaihoz képest konkrét tájékoztatást nyújtania. A benyújtott bizonyítékokat egyenként és a maguk összességében értékelve, meggyőződése szerint elbírálva kell az ügyben irányadó történeti tényállást megállapítania, majd állást kell foglalnia abban a kérdésben, hogy a perbeli végzés keltezése és kiadmányozása megfelelt-e – és mely – jogszabályi előírásoknak. Határozatában meg kell jelölnie a döntés alapjául szolgáló jogszabályokat és szükség esetén azok értelmezését, a megállapított tényekre vonatkozó bizonyítékokat azokkal a körülményekkel együtt, amelyeket a bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett, a tények megállapításának egyéb körülményeit, továbbá azokat az okokat, amelyek miatt a bíróság valamely tényállítást nem talált bizonyítottnak, vagy amelyek miatt a felajánlott bizonyítást mellőzte.

A döntés elvi tartalma

[31] *Nem alkalmas érdemi felülvizsgálatra ítélet, ha nem tartalmazza a jogvita elbírálásához szükséges tényállást, az annak alapjául szolgáló bizonyítékokat és azok értékelését, az alkalmazott jogszabályokat, azok értelmezését.*

Záró rész

[32] A Kúria a Kp. 115. § (2) bekezdése, valamint a 99. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó 77. § (2) bekezdése alapján a felperes kérelmére az ügyet tárgyaláson bírálta el.

[33] A felperes felülvizsgálati eljárásban felmerült költségét a Kúria a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi és kamarai jogtanácsosi költségről szóló 17/2024. (XII. 9.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) 2. § (3) bekezdés a) pontja alapján a felperes által igényelt összeggel egyezően állapította meg. Az alperes perköltségét a Kúria az IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján állapította meg. A felülvizsgálati eljárási költség viselése, illetve megfizetése kérdésében az új határozatot hozó bíróságnak kell döntenie.

[34] Az ítélet ellen a felülvizsgálat lehetőségét a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

Budapest, 2025. szeptember 18.

Dr. Vitál-Eigner Beáta sk.
a tanács elnöke

Dr. Hajas Barnabás sk.
előadó bíró

Dr. Kurucz Krisztina sk.
bíró

Dr. Bernáthné Dr. Kádár Judit sk.
bíró

Dr. Rák-Fekete Edina sk.
bíró

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő